

ONYEAGHA NKE KRAIST NA IHEAGHA YA

Ndi Efesos 6:10-24

IHEÒMÙMÙ 404

Nke Ndị okenyé

AMAOKWU IBUN'ISI: “Igba-ngba-ayi abugh imegide anu-aru na ọbara, kama ọ bu imegide ibu-ndi-isi nile, imegide ichi-isi nile, imegide ndi-onwe-uwa nke ọchichiri a, imegide ndi-agha mọ nke ajọ ihe n'ebe di n'elu-igwe” (Ndi Efesos 6:12).

I ịdị Mkpà nke Iheagha nke Imemmụo

- 1 Ike na ume nke onyeagha nke Kraist dị nime Onyenweanyị, Ndi Efesos 6:10
- 2 Pöl naakowa mkpà ọ dị inwetazu ihe iheagha niile ahụ n'ihi ịdịike nke onyeiro ahụ, Ndi Efesos 6:11, 12

II Ndumodụ maka Inwere Iheagha niile nke Chineke

- 1 Iheagha ahụ gaenye mmadụ ike iguzogide ọnwụnwa na igozo, Ndi Efesos 6:13
- 2 Iheagha nke Chineke ahụ bụ ihenchebe nke imemmụo site n'isi ruo n'ukwu, Ndi Efesos 6:14-17; 2 Ndi Kɔrint 10:4, 5; I Ndi Tesalonaika 5:8; Aisaia 11:5; 59:17

III Enyere Iwu maka Ikpeekpere

- 1 Aga náekpeekpere nime Mmụo Nsọ náesepughiaka, Ndi Efesos 6:18
- 2 Pöl naariọ ka echeta ya n'ekpere ka o wee nwee mkwuwaokwu n'izisa Ozioma, Ndi Efesos 6:19, 20; Ndi Kɔlɔsi 4:3, 4
- 3 Tikikọs ka ezigara Efesos ime ka ha mara ihe niile na ịkasi ha obi, Ndi Efesos 6:21, 22
- 4 Pöl kpokwasịri ngozi n'isi ndị Efesos ma kpeekwara ha ekpere, Ndi Efesos 6:23, 24

NKOWA DỊ ICHEICHE

Iheagha Dị Mkpà

Pöl Onyeozi matara nkeoma na onyeagha nke Kraist ọ bụla gaachọ iheagha ahụ zuruòkè. Ihe ọ nwapütara naegosi na agha ahụ bụ eziokwu na onyeiro ahụ gaeme ihe niile o nwereike ka o wee kwatue ihe nchebe nke OnyeKraist. Mkpà nke iheagha ahụ dị abughi náánị maka ịbü ihe nchebe, kama ọ dị mkpà maka ịga n'uwà dum wee zisaa Ozioma. Pöl aduworị Ndi Efesos ndịa ọdụ banyere mmeso ha n'ebe ibe ha nọ. Ọ kuziwokwara ndị bụ di na nwunye ihe, onyenweolụ na onyeegoroqlụ; ụmụ na ndịmụrụ ha; ma ugbu a ọ naagwa ha na idebe okwu ndumodụ ndịa na irita urù niile nke Chineke kweworo ha námkwà, na ha gaenwe iheagha niile nke Chineke.

Ọ kowara ya nkeoma na iheagha a bụ ihe agaeyikwasị. O zughi bù náánị ịsjị na enwere ya. N'ihi na ọ dighi mgbe ụlongwaaghị nke juputara n'iheagha gaemezu ezi nzube ahụ banyere ya tutu rue mgbe ewèrè iheagha ahụ nye n'aka onyeagha ma jiri kwa ya mee ihe ahụ ebun'uche banyere ya n'ogbo agha. Ọlee otú onyeagha nke náejighị iheagha gaesi nwee ike iguzogide onye nke yikwasịwororị iheagha niile? Ọ naagwa ndị nke Kraist ndịa na ọ bürü na ha gaegozo, ọ gaabụ n'ihi na ha eyikwasịwo iheagha ahụ ka ha wee pụ iguzogide iheniile ekwensu naezupụta. N'otụtụ ụzọ ka ekwensu pürü ighogbu ma merie kwa mkpuruobi ahụ nke náanoghi na nchē. Ọ naabịa díka o mere n'ebe Iv nō n'Ogigie Iden site n'okwu ireụtọ dị icheiche na okwu nrafu.

Ike nke Onyeiro ahụ

Ike nke ekwensu dị irè díkwa egwù, ma Chineke naakpara ya ókè ebe ọ gaakwusị. Enyere mmadụ mmụo nke nrọq, ọ dị kwa n'ike aka ya ịrọq iguzogide ike niile nke ọchichiri maqbụ ikwe ka ha merie ya. Mgbe Chineke na arọputa ngwaaghị ahụ iji guzogide ekwensu, nke ahụ pütaara na O nyewo mmadụ

ihe ọ gaeji nwee mmeri. Agha ahụ abughị imegide onyeiro nke apuru iħħanya, kama ọ bụ imegide ndiagha mmuo nke ajo ihe n'ebé dí n'eluigwe. Ótù okpukpé niile nke náagonarị ibu Chineke nke Jisós, na ọtụtụ օzízí dí mkpà nke sitere na Baħbul, nwere ọtụtụ ndiñáesożżo ha. Ótù okpukpé ndia jøgburu onweha n'ihi na ekwensu naejji ha gbochie àtumààtù nke Chineke maka nzoputa nke mkpuruobi nke ұmummadu. Irūuka nke òtù ndia nwereike yie eziokwu ma bürü kwa nke nwereike iduhie mmadu ma otù ihe pütara ihè bụ na ike ahụ naesite n'ekwensu. Anaadò ndi nsø nke Chineke akanánti banyere ha ma gwakwa ha ka ha yikwası iheagha niile nke Chineke ka ha wee pü iguzogide ihe niile ekwensu naezuputa.

Iheagha Ahụ

Iheagha nke Chineke nwere ọtụtụ akükü, ma anyị naaghqta na akükü nke mbu anaagwa anyị bụ ka anyị were iheokikè nke eziokwu kee úkwù anyị. Okwu nke Chineke bụ eziokwu, ma dika anyị naejji Okwu ahụ kee obi anyị, anyị naejikere onweanyi igrámgbá զma nke okwukwe ahụ. Iheagha ahụ náegbochi obi nke eziomume putara ihè n'ihi eziokwu ahụ nke dí nime obi. Jisós Kraist bụ eziomume anyị, ma dika anyị naeyikwası Kraist, anyị naachö օzízí niile nke Kraist mma. Anyị naerubere Ya na Okwu Ya isi. Ndù nke eluaru naenwuru Kraist dika ihè n'ihi na Ya onweya naanq nime obi anyị. Anyị na eyikwası n'úkwu anyị mkwadobe nke bụ Ozioma. Anyị náagu Okwu nke Chineke, anyị naekpeekpere, anyị na amükwa ihe ma náeso kwa Jisós n'uzo ahụ. Anyị naedozi obi anyị ċħo Onyenweanyi site n'iju ihe niile yiri iheqoż na site náinyocha obi anyị kwa ɻbħochi. Anyị arapuwo kwa mmehie niile na ihe niile bụ iħu ɻwa n'anya isoro Ya dika Onyenweanyi na Nnaukuw anyị ɻbħochi niile nke ndù anyị. Qtá nke bụ okwukwe ka akpørø aha dika otù akükü nke iheagha ahụ, akuzikwaara anyị nime Baħbul na “okwukwe si n'qonunu puta, ma qonunu ahu sitere n'okwu Kraist” (Ndi Rom 10:17). Ya mere akükü kachası mkpà n'iheagha anyị bụ Okwu Chineke. Q bürü na ekwensu apunara anyị akükü iheagha nke a, ihe niile efunariwo anyị.

Anyị naemenyü akpútá niile náenwuqkụ nke ajo onye ahụ site n'qtá nke bụ okwukwe. Anyị naenwe okwukwe nime Chineke. Anyị naekwere mkwà Ya niile, náegozo kwa n'Okwu Ya. Okwukwe naagü ihe niile nke Chineke kwere námkwà dika ihe emezuwororj. Q bughị ihe ijuanya na akpørø ya qtá nke bụ okwukwe. Baħbul gaabuworj akwukwø nwurjunwø maasi na okwukwe adighi. Anyị nwere okwukwe na Baħbul; anyị naakpø ya Akwukwø nke Chineke. Site n'okwukwe anyị ghötara na ekérè ɻwa niile site n'Okwu nke Chineke. Agurụ anyị ná ndi eziomume site n'okwukwe. Anyị naegozo n'iru Chineke náenwegħi amamikpé site n'okwukwe anyị kwere n'Qbara Jisós ahụ nke awusirj. Q bürü na ekwensu enweeike izunari anyị okwukwe anyị, anyị naenwe obiabu n'ihe niile, olileanya niile agwusjivo kwa. Ma ka oge ra anyị naejegħar iħi ahụ ma debe onweanyi n'qondu iguzzu n'okwukwe ná mkwà niile nke Chinke, q dighi mgbe agaemerj anyị.

Otù nime iheagha nke Chineke röpütaara anyị bụ igummadu n'onyeeziomume site n'okwukwe. Ozø kwa ɻu amara nke abuq nke anaalu nime obi, odudonso. Ozø kwa bụ mkwà nke Nna ahụ, Onyenkasjobi ahụ, ɻwuwummiri nke Mmuo Nsø, nke naadakwası ndù ahụ dí ɻcha nke edowokwara nsø. Kraist gwara ndi Kraist nke oge ochie ka ha ghara isi na Jerusalem puo rue mgbe agaemejuputa ha n'ike nke sitere n'Elu. Ha rubèrèisi wee chere ma kpee kwa ekpere tutu rue mgbe ezidatara Mmuo Nsø n'isi ha n'ɻbħochi Pentikost ahụ. Ha apughị kwa náenwezughị iheagha niile ahụ, kama ha cheèrè ka ewere onyinyeamara niile nke OnyeKraist kpukwası ná ndù ha dika òkpù.

OnyeKraist ahụ nke ejikezuru n'iheagha ndia naewere Mmaagħa nke Mmuo Nsø, nke bù Okwu Chineke, wee baa n'qbgħi agha. Onyeiro ahụ ka anaemeri mgbe ewèrè Okwu nke Chineke guzogide ya. Ezi ihenlereanya nye nke a bụ ɻonwunwa nke Jisós nime ɻazara ahụ. Mgbe ekwensu jiri ɻonwunwa biakwute Ya, Jisós sħi, “Edewo ya,” wee gaa n'iru igwa ya Okwu Chineke nke metutara ɻidi ɻonwunwa ahụ. Emeriri Setan oge niile, q naabu kwa onye emeriri taa ma ọ bürü na ewere Okwu nke Chineke, nke díjike ma dí kwa nkø karj mmaagħa nke nwere iru abuq guzogide ya.

Ekpere

Ekpere bụ otù akükü kachası mkpà n'iheagha nke OnyeKraist. Ma ejighi ya akükü niile ɻo nke iheagha ahụ gaaghq ihe náabaghị uru. Okwu Chineke naabu ihe dí ndù náání mgbe anyị naewere mkwà

niile nke Chineke site n'okwukwe. Anyị naenwe okwuke a mgbe anyị naabjaru nso Chineke site n'ekpere na Okwu Ya. Ekpere rue mmeri naakwagharị aka nke Chineke. Ike niile nke ekwensu bụ ihe ekpere nke ndị nke Chineke naegbochi maqbụ náadoghachịazụ. Anaeweta ntute na ịkpáuñara niile nke Mmụq nke Chineke nime obi nke ụmúmmadụ site n'ekpere. Otu otu dị icheiche ekwekorịtawo ikpeekpere na ịriọqo ndịozọ aririọ wee nwee mmeri site na Chineke. Óké ntute dị icheiche abịawo n'ihi na otu onye maqbụ otu ọgbakọ ekwerewo na Chineke naeguzosiike n'okwu O kwuru mgbe O kwere mkwà ịzá ekpere.

Ochị chọ nke Pol maka Ekpere

Pol rịorọ ndị Kraist bù ndị Efesos ka ha náekpere ya ekpere mgbe niile. O bụ onyeukọ (maqbụ onye mnöchianya) nke nō n'agbụ ma ọchichọ ya abụghị maka inwere onweya n'anụarụ kama inwere onwe ya nime Mmụq. O chorọ ka ha kpere ya ekpere ka o wee nwee mkwuwaokwu n'izisa Ozioma ahụ bụ eziokwu. O rịorọ ha ka ha náekpere nime Mmụq Nsọ. Nke a naadakọta n'özízí na ihe àtụ nke Jisqos nyere, na ekpere anyị mgbe dum ganaabụ díka uche Chineke si dí. O naabụ uche Chineke mgbe dum ka anyị náekpeekpere n'ihi ndị ahụ nke naenye ndụ ha maka izisa Ozioma. Ezi onye mkwusa njèghari ọ bụla nke Onyenweanyị naachọ ekpere nke ndị nke Chineke. Inyeaka nke ihe anaahúanya dí mkpà, ma ihe ndịa adighị uru ha gaaba maqbụghi ma mgbalị niile nke ndịotu nke Chineke bụ ihe ụmụ Chineke gaebu n'obi site n'ekpere.

Ihe Agha maka Onye Q bụla

Onye ọ bụla aghaghị iyikwasị iheagha ahụ nke Chineke kwadobeèrè ya. Adighị atúanya ka i lụqolụ nke akporo onyeozọ ka ọ lụq. Chineke adighị atúanya ka i mee ihe anaapughị ime, kama anaeleanya ka iyikwasị iheagha niile nke Chineke ropütara ka i wee nweeike ime ihe niile nke díjirị gị ime. N'aka onye enyere iheukwu, ka agaachọ iheukwu.

Mgbe Devid pütara ijé iguzogide okoroukwu ahụ bù Golaiat, ọ jürü iyiri iheagha nke Eze Sol. Sol wèrè ya nye ya, ma mgbe Devid nwara ya, o wee chọpụta na ya onweya apughị iga luso onyeiro nke ndịaghah Israel ọgụ site n'iyikwasị iheagha ahụ. O nwapütatabeghi ya. N'ihi nke a ọ pütara were èbè nke ndịnáazụ atụru na nkume ise kworọ mṣurumṣuru iluogu ahụ. O sirị Golaiat: "Gi onwe-gi nēwre mma-agha, were kwa ube, were kwa nkunkpu-ube, biakutem; ma mu onwem nēwre aha JEHOVA nke usu nile nke ndi-agha nke Israel biakute-gi, bù Chineke nke usoro-agha nile nke Israel onye i taworo uta" (I Samuel 17:45). O jighị iheagha nke anaahúanya püta, kama n'aha Jehova na n'ike nke ịdị ike Ya. O dí aka nke anaadighị ahúanya nke duziri nkume ahụ. Chineke duuru ya rue ebe akàràakà -- n'egedegeiru nke Golaiat, Golaiat wee daa nwụq.

Mmadụ pürü ichè ihe ọ gaalupütawori maasi na o ji iheagha nke eze wee püo nántukwasịobi n'ike nke onwe ya. Ma site n'itukwasịobi na Chineke dí ndụ, na iyikwasị iheagha nke anaadighị ahúanya, o nwere mmeri. Etigburu Golaiat, ewee wepụ ịtauta ahụ megide usoro agha nke Israel. Ndị niile bụ ndị tukwasịobi ha na Chineke ọ dighị mgbe agaemeri ha.

AJUJU Dị ICHEICHE

- 1 Gịnị bụ ihe kpatara agaeji yikwasị iheagha niile nke Chineke?
- 2 Gịnị ka anyị naagbamgbá megide n'agha nke imemmụo a?
- 3 Ọlee akụkụ dí icheiche nke iheagha a nke i pürü ịkpọ aha?
- 4 Gịnị ka Pol rịorọ náaririọ ya ka anaecheta ya n'ekpere?
- 5 Ọlee otu na ugbò Ọlee ka agwara ndịnsọ ka ha náekpeekpere?
- 6 Nye ihejmáatụ nke otu nwaokoro ahụ onye rororọ iheagha nke imemmụo kama iheagha nke anaahúanya.